

Kruh přátel Rodů Moravy a Slezska vydává

ALMANACH

6/2017

Kníže Sámo na Jarcovských kopcích

Informace

Toto číslo Almanachu je převážně zaměřeno na významnou akci přátel Kruhu Rodů Moravy a Slezska a to na postavení sochy knížete Sába na kopcích, nad vesnicí Jarcová u Valašského Meziříčí. Práce na úpravě místa a samotná organizace programu slavnostního odhalení sochy byly příčinou, že Almanach vychází později, než o podzimní rovnodennosti.

Sdělujeme také, že v příštím roce bude přáteli Kruhu rodů Moravy a Slezska postavena socha knížete Svatopluka a to na kopci Štípa, nad vesnicí Růžďkou, nedaleko Svantovítových skal. Dojde se tam po naučné stezce Klenov, ale také až nahoru lze dojet i autem. Na tuto akci jsme vypsalí sbírku, číslo konta je uvedeno uvnitř Almanachu.

Almanach nebudeme nadále vydávat tištěnou formou, ale všem ho budeme zasílat s pomocí internetu. Jen pro ty, kteří internet nemají, necháme svépomocí několik kousků vytisknout.

.....

Almanach vydává Kruh rodů Moravy a Slezska.
Kontaktní adresy: jaru.grobcova@seznam.cz, zuzana.kaiser@seznam.cz a mariemosty@seznam.cz.
Do tohoto Almanachu přispěli přátelé z : Bratislavy,
Ostravy, Blučiny, Štramberka, Oder, Mostů u
Jablůnkova, Kopřivnice, Nového Jičína.

Legenda o knížeti Sámovi

Báseň Jaroslavy Grobcové přednesla při slavnostním odhalení sochy knížete Sáma

Zuzana Kaiser-Dorazilová

*Tisíc čtyři sta let jeho slavné jméno
je z dějin našeho národa vyháněno.
V Evropě víc tehdy SLAVUS bylo známo,
my říkáme prostě, podle dějin - SÁMO.*

*Žádný francký kupec, jak nám kde kdo píše,
leč udatný Sámó, vojevůdce, kníže.
Na sněmu si ho lid zvolil za knížete,
nepřijal by zběha s franckého doupěte.*

*Osobnost Sámovu nenavrší stínem,
vždyť Sámó byl Védské víry Světla synem.
Víry tvůrčí práce, radosti a klidu,
jménem víry Světla sloužil svému lidu.*

*Se svým lidem, Sámó, zanotujme v dumce,
byl zabydlen v krajích, kde zapadá Slunce.
Kde sluníčko ve dne zemi v žáru chová
a v podvečer zvolna se za hory schová.*

*Tam, v údolích plodných, po březích Dunaje,
budovali sídla a pro koně stáje.
Zúrodnili pole, založili sady,
na kopcích kultovní svatyně, zahrady,*

*vyzývají k vstupu, slibováním tajů
od blízkosti bohů v šerosvitu hájů.
Po proudu Moravy a kde Bečva teče
se obilí sklízí, žírná tráva seče.*

*A Sámo projíždí, sem tam hodí radu,
krajinou tak plodnou, nazpět k Velehradu.
Jindy zas s běloušem stane na úbočí,
Radhošť, Hostýn, Klašťov jeho hlavou točí,*

*dále na severu ční se Svatá vatra,
z jejího vrcholu dohlédne až k Tatrám.
Srdce si zem vzala, tak krásou bohatá.
Ta země, Morava, je pro něho svatá.*

*Sjednotil Slovary v državu přeslavnou.
Každý byl poražen, kdo ji chtěl napadnout.
Od Váhu z východu k Dunaji sahala,
dále řeka Dyje hranici dělala.*

*Vysočinou vedla hranice západní,
Odra zavírala hranici severní.
Sámem ta slovanská sídla spojována,
Dunajští Slované byla nazývána.*

*Slovanská sídla sjednotil v Panonii,
ať lidé svobodnou, tvůrčí práci žijí.*

*Zamezil Avary zavedené zvůli
krást slovanské ženy proti jejich vůli.*

*Nebudou nikdy víc „ochránci“ prokletí
přepadávat domy a odvádět děti.
Vyzývá lid země k pokoji a smíru,
aby v tvůrčí práci žili spolu v míru.*

*Donutil ustoupit nájezdníky divé,
zastavil chazarské vrahy loupeživé.
Vítězný ryk vojska nechť ať v dálce slyší,
ať vrahům zajde chuť na Sámovu říši.*

*Však s královskou zemí, Sámovi nejbližší,
měli Moravané největší potíže,
když jim Védskou víru Světla v klatbu dali,
Moravu a Sáma pro ni napadali.*

*Frankové. Sámovi nepřátelé státi.
Do moravské země špehy posílali,
provokace, hrozby, nadávání valem
zamořují prostor Dagobertem, králem.*

*Vojskem v plné zbroji kol země haraší,
Sámovy obránce ale nezastraší.
Vojevůdce vojsko proti Frankům vede,
v každé bitvě s nimi pro vítězství jede.*

*Nelekne se hrozeb, necouvne před kříži.
Církev všude řecké náboženství šíří,
její nepřátelství nenechá ho v klidu.
Musí bránit víru. Svou a svého lidu.*

*Moravané s ním po čtyřicet let žijí,
on na hradě, poblíže avarských rovin.
Avaři, Frankové přes Dunaj a Dyji
neohroží žádnou ze slovanských rodin.*

*Vojvoda Sámo byl první mezi všemi,
pro Slovaný seslán jako nebeský dar.
„V Evropě v těch dobách nikdo větší není“
zapsal franský mnich, kronikář Fredegar.*

*Vzdáváme Ti úctu, **KNÍŽE**, co se dává
těm největším, vzešlým z moravských lánů.
Ať Tvůj dávný věhlas, odvaha a sláva
navždy zůstane v paměti Moravanů.*

000

Jarcová dne 17.9.2017

Socha knížete Sába na Jarcovských vrších spolu se skupinou přátel Kruhu Rodů Moravy a Slezska.

Na fotografii je první zleva je sám sochařský mistr
pan Svatopluk Forman, vlevo vedle sochy stojí sta-
rosta obce Jarcová pan ing. Ivo Veselý.

ooo

Postavení sochy knížete Sába na Jarcovských vrších

O knížeti Sávovi můžeme oprávněně tvrdit, že před tisícem a čtyřmi sty léty vytvořil zemi Moravu. Datum jeho narození je zahaleno někde do konce šestého století našeho letopočtu. Známe ho z evropské literatury až ze sedmého století už jako dospělého, velkého, neporazitelného vojevůdce slovanského obraného vojska. Bojoval proti výpadům Chazarů a zejména proti válečným tažením otrokářských a feudálních států, kterými byli Řekové, Římané a také královská Francká říše. V těch dobách byl v Evropě považován za největšího vojevůdce. Neprohrál žádnou bitvu a proto ho nebylo možno z evropských dějin vymazat. A jelikož nemohl být zamlčen, vymyslel se jiný způsob jak knížeti Sávovi nepřiznat slovanský původ. Tisíc roků, ho germánská, ale i česká historická literatura označuje za franckého kupce, který se náhodně v době bojů objevil ve slovanských zemích. Jak nesmyslné je toto označení pochopí zdravý selský rozum, protože vědecký rozum nemá zdůvodnění pro to, jak v bojích, kde proti sobě stály až třicetitisícové šiky vojsk, našel uplatnění franský kupec, z nepřátelské země, který by se silným vojenským doprovodem projížděl zemí. Slované nikoho cizího nepotřebovali, měli dost odhodlaných, schopných mužů, kteří by položili život, aby ochránili život lidu svého národa. Evroptští historikové uvádí bitvy, kdy kníže Sáv stál v čele slovanského vojska.

Někteří uvádí už rok 618, jiní rok 621, avšak shodují se v tom, že jeho veliká bitva proti franskému králi Dagobertovi se odehrála v r. 631 a hledá se její místo. Je velmi pravděpodobné, (podle názvu místa na mapě, která visí v zámku Vranov proti dveřím kastelána) že se odehrála nedaleko vojenské pevnosti Znojmo. Sámovi vojáci, usazení na 68 m vysoké skále, tehdy Vogel/3tosburgu, (vrchu vrhajících ptáků, na kterém dnes stojí vznešený vranovský zámek) rozprášili šípy a kamením vojsko krále Dagoberta a zbytek zahnal na útěk.

Na počátku jsem uvedla, že kníže Sámó vytvořil už počátkem sedmého století našeho letopočtu (cca před tisícem a čtyřmi sty léty) zemi Moravu. Kníže Sámó sjednotil na počátku sedmého století n.l. slovanská rodová sídla a slovanské kmeny do území, které bylo **z východu ohraničeno řekou Váhem, z jihu bylo ohraničeno řekami Dunajem, Moravou a zejména Dyjí, ze západu Vrchovinou, dnes Českomoravskou, ze severu řekou Odrou. Tato Země, knížetem Sámem sjednocena, byla pojmenována Dunajští Slované a později Morava.** Dnes je Morava o něco menší, **tehdy sahala až na dnešní Slovensko, k řece Váhu a kníže Sámó je právem i velkou historickou postavou slovenských dějin.** Jižní, západní i severní hranice naší země zůstaly po tisíc čtyři sta roků nezměněny.

Morava je celá zakotvena ve slavných slovenských kořenech našich předků a kníže Sámó je jed-

dnou z nejmávanějších osobností. Buďme na něho hrdi a stejně tak i na naše slavné dějiny. Buďme hrdi na to, že jsme Moravané.

Socha knížete Sába byla postavena v překrásném místě Jarcovských kopců. Odtud jedna z cest vede k památníku prvního Československého presidenta T.G.Masaryka, který se zasloužil o stát Československo (tehdy to bylo sounárodí: Čech, Moravy, Slovenska, Podkarpatské Rusi a části Slezska). T.G. Masaryk byl Moravan, narozený v Hodoníně a byl velkým ctitelem valašských hor i skal. Jeho žena Charlotta měla na Moravě oblíbenou studánku pod Soliskem, kterou velmi často navštěvovala.

Druhá z cest vede opačným směrem k dávnému, více než tisíc roků prastarému, kamennému památníku našich předků, (nyní tzv. GULE) který v dávných dobách byl umístěn spolu s druhým už rozsekaným kamenným symbolem, ve středu posvátného háje. Jsou to symboly bohů úrody, falos - mužský a grál-ženský. Naši předkové ctili boha úrody zemské, stejně jako jejich sousedé Venedi. Za moravského i venedského boha úrody zemské byl považován bůh **SVANTOVÍT**. Ve Venedii stával vznešený a ctěný v Arkoně na Rujáně, než ho dánský král Waldemar při vojenském tažení rozmetal na kusy. U nás jméno boha Svantovíta přes celé tisíciletí nepřízně, posouvají naši předkové staletími a tak přetrvává dosud v rodové paměti lidu. Důkazem toho je, že na nedalekém kopci Štípě je po bohu nazvaná skála. Je zde

Svantovítova skála, do které byl vytesán nejen rám, ale do vysekaného rámu i jméno boha Svantovíta.

V Jarcové si naši předkové postavili plodící symbol tohoto boha, stejně jako plodící symbol bohyně. Proto celé jarcovské pohoří, stejně jako pohoří nad přehradou Bystřičkou jsou významnými mezníky v rodové paměti, která v postupujících staletích nezapomínala a zanechanými stopami uchovávala i povědomí v nás až do dnešní doby. Jsem přesvědčena, že moravskému knížeti Sámovi se na Jarcové dostalo důstojného místa, které mu právem patří, stejně jako mu patří důstojné místo i v našich moravských národních dějinách a mělo by patřit i v srdcích všech Moravanů.

Jaroslava Grobcová

Hudební skupina Augustina Hykla, která program doplňovala písněmi o Moravě. U mikrofonu Jitka Repková z Bratislavy pronáší zdravici.

Průběh programu při odhalení sochy knížete Sába na Jarcovských kopcích.

Program zahájila Jaroslava Grobcová ze Štramberka uvítáním přítomných.

Poté zazněla píseň „Probud'te se Moravané“ (od Jaroslavy Grobcové a Augustina Hykla), kterou hudební skupina ze Štramberka otevřela oficiální část programu.

Zuzana Kaiser Dorazilová z Ostravy přednesla báseň Jar. Grobcové „Legenda o knížeti Sámovi“.

Rostislav Žďárský z Ostravy v projevu přiblížil historický význam a dějinnou úlohu knížete Sába.

Následovaly zdravice. První pronesl starosta obce Jarcové ing. Ivo Veselý.

Další zdravice z Bratislavy pozdravila setkání u knížete Sába Jitka Repková.

Antoním Hanzelka ze Štramberka přednesl báseň „Valašsko zdrávo bud'.“ K němu se přidala hudební skupina písni, „Hory černé.“

Josef Zábranský z Nového Jičina přispěl básní kopřivnického rodáka Rudolfa Koldy „Lípy.“

Sochu knížete Sába odhalil Rostislav Žďárský z Ostravy za doprovodu hudební skupiny a písně „Jsem Moravan, toť chloubá má.“ Poté byla zpívána slovan-ská hymna. Zpívali všichni, kteří znali slova.

V závěru, jménem přátel Kruhu rodu Moravy a Slezska, poděkovala Jaroslava Grobcová těm, kteří se o zdar akce významně zasloužili.

Poděkováno bylo sochařskému mistru Svatoplukovi Formanovi z Bzence za vytvoření krásné sochy. Její uměleckou hodnotu daroval svému národu, protože její cena byla vyčíslena jen v materiálních, provozních a dopravních nákladech.

Poděkováno bylo vysloveno Mileně Hadašové z Valašského Meziříčí, která poskytla, bez jakýchkoliv výhrad, místo na svém pozemku k postavení sochy a nechala nás opracovat pozemek do důstojné podoby k uctění památky velké osobnosti našich dějin.

Poděkováno bylo Františku Pospíšilovi ze Staré Vsi nad Ondřejnicí, který zpracoval projekt úpravy pozemku a sám úpravu řídil zajišťováním potřebného materiálu, kácením stromů i odstraňováním křoví, navážením hlíny a písku, zajištěním potřebných strojů a jejich obsluhy. Sám zhotovil informační tabuli a lavičku.

Pomocníky Františka Pospíšila byli: Rostislav Žďárský a Filip Jantula z Ostravy. Rostislav Žďárský zajistil i mramorový kámen pro nápis jména knížete.

Na sochu byla vypsána sbírka na bankovní konto. Zde je třeba poděkovat zejména ing. Markovi Dlabajovi z Frýdlantu nad Ostravicí, jehož sponzorský dar nám dodal odvalu sochu objednat, i když jsme ještě netušili, jak velkých nákladu si vyžádá úprava pozemku. Díky Marku.

Poděkování si zaslouží i všichni ostatní, kteří na konto v bance přispěli. Jsou to : Jaroslava Grobcová ze Štramberka, Marie Procházková z Mostů u Jablůnko-

va, Zuzana Valašková, Rostislav Dobeš, Dana Sulovská z Nového Jičína, Zdeněk Říha z Brna, Jan Pospíšil, Dana Abrahámová, Roman Sojka, Jan Mička z Mořkova, Alša Buksová z Uherského Hradiště, Anna Kolarczyková z Bystřice, Josef Lissek z Opavy a Eva Sitková. Děkujeme také starostovi obce Jarcová ing. Ivo Veselému za pomoc a ochotu, se kterou nám ve všem vyšel vstříct, pomohl vždy, když jsme byli v nesnázích. Děkujeme panu Bližňákovi z Jarcové, který upravoval pozemek svými stroji, vedoucímu kamenolomu v Bystřičce za pochopení při ocenění odebíraného materiálu. Také paní Foralové ze Staré Vsi nad Ondřejnicí za vypracování propagačního projektu místa i panu Ševčíkovi ze Staré Vsi za darované dřevo na informační tabuli a lavičku.

Poděkování patří i hudební skupině ze Štramberka pod vedením pana Augustina Hykla, která důstojně doplňovala celý program.

Tato skupina také uzavřela oficiální část programu písní šumperského rodáka Ády Rulíška: Moravo krásná.“

Přátelé Kruhu Rodů Moravy a Slezska

Valašsko zdrávo bud'

*(báseň, přednesena Antonínem Hanzelkou při odhalování sochy
knížete Sáma)*

*Na chlumu kopce zrána stoje
přehlédám dálné pásmo hor.
Naslouchám, jak z lesní chvoje
tajemný vane rozhovor.*

*Údolí, hory, zdálky věží,
rubiska vonná a paseky,
pryskyřiců a rosů svěží,
dýchá ten prostor daleký.*

*Ej, to kraj můj, milovaný,
krása je v něm a boží klid.
Tu má své rolky, chudé stany
dobrý můj a tak bystrý lid.*

*Sotva ťa zhlédnu, země drahá,
radostně sa mi zvlní hrud'.
Po klobúku že ruka sahá,
Valašsko moje, zdrávo bud'!*

ooo

Lípa

Báseň od Rudolfa Koldy z Koprivnice, přednesená na slavnosti odhalení sochy knížete Sába, Josefem Zábranským z Nového Jičína

*Já neznám vůni cypřiše,
ba neznám ani palmy.
Můj otec drahý, dávno už nedýše,
do věna on lípy dal mi.*

*Ách Vy lípy!
Lípy májové. Vy stromy léků plné!
K vám vznáším své AVE až po AMEN
prosby plné.*

*Jen přejte květů zemi mé,
jí obdařte vonným závanem.
Já skládám slib své otčině:
JSEM A ZŮSTANU MORAVANEM*

ooo

Kruh Rodů Moravy a Slezska Internetové stránky

www.kruhrodu-moravy-slezska.estranky.cz

Kontakty:

**Web spravuje Marie Procházková
mariemosty@seznam.cz**

Informace na knihy o slavných
dějinách Moravy:

jaru.grobcova@seznam.cz

zuzana.kaiser@seznam.cz

Dokázali jsme postavit krásnou sochu
knížete Sába na Jarcovských vrších

**a v r. 1918 chceme postavit sochu
knížeti Svatoplukovi. Podpořte s námi
tuto akci.**

**Konto FIO banky je:
2101137427 /2010**

Když padá déšť

Když padá déšť...
Vše kolem rozkvétá a voní
Louka rozprostře svůj krásný šat
A já jdu opatrně po ní

Když padá déšť...
Příroda volněji dýchá,
Rozevře svoji náruč
A zve mě do svého ticha

Když padá déšť...
Kapky vody se všude kolem roztančí
Krásně se dýchá
A k tomu slyším veselou píseň ptačí

Když padá déšť...
Říká se, že to pláčí andělé
Příroda ty slzy vítá
A já je vítám také
S radostí a vesele

Jaroslava Bačáková

Setkání Moravanů a Slezanů na Radhošti

Naši slovanští předkové měli v úctě nejen přírodu, ale především život. Dovedli se radovat stejně přirozeně, jako řešit vážná rozhodnutí. Žili v souladu s kosmickými energiemi, s kosmickými zákonitostmi, odrážejícími se v jejich životech. Žili podle vesmírných zákonů tvůrčím způsobem.

Nekonečnou cykličnost přírody oslavovali ve významných ročních obdobích, kdy uctívali konkrétní energie spojené s daným obdobím. Tyto tvůrčí energie nesly jména nám dnes stále známějších božstev. Na rozdíl od jiných národních pantheonů ve světě nesou v sobě slovanská božstva stejný podíl, jednoduše řečeno, kladné i záporné energie. Málokdo si však uvědomí, že tyto Bohové a Bohyně jsou částí jediného tvůrce. Toto Slované věděli a proto ona vyrovnanost energií.

Příležitost k radování a oslavám byly i významné předělové události v lidském životě - narození dítěte, svatba, poslední rozloučení. Pokud odešel někdo z nich, zbytečně netruchlili, ale udělali takové úkony, kterými zajistili, aby duše zemřelého zůstala celistvá a až bude potřeba, aby se vrátila.

K oslavám patřily vedle obřadu, který vedl nejváženější, nejzkušenější, nejstarší i tanec, zpěv, nejruznější hry a hodování. Vše se odvíjelo v duchu vědomé pospolitosti, dbalo se o pečlivé vyjadřování - vyslovování slov, zpěv rezonoval s vibrací lidí na je-

jich buněčné, genetické úrovni.

Při tanci se uplatňovalo tančení v kruhu i s voděním. Naši předkové věděli o způsobu aktivování energie a pročist'ování energetického pole při pohybu v kruhu, či při točení kolem vlastní osy. Při takovém tanci se energie všech tanečnicků vyrovnávala a smazával se rozdíl mezi jedinci.

Tanečníci se doprovázeli zpěvem a podle možností hrou na vlastnoručně vyrobené hudební nástroje. Rozšířené byly píšťalky různých délek, hrálo se i na rohy. Zastoupeny byly i gusle, předchůdce dnešních houslí, ale i jiné drnkací nástroje, bubínky a rytmus vždy hravě udržovaly lidské dlaně.

V písních se zpívalo o přírodě, o lásce, o práci, o lidském životě, obdivovala se božstva, zpívalo se o hrdinských skutcích lidí.

Hry se lišily podle věku a pohlaví. Dětské hry to byla rozpočítadla a hry zaměřené na rozpoznávání a objevování světa i osobních schopností. Často se ve hrách objevovala imitace běžných činností. Rozdílné byly hry děvčat, které byly zaměřeny na tanec, nesly v sobě stopy magie. V mužských hrách dominovala mrštnost a síla, a to nejen ta fyzická.

Píši zde o tom proto, že i naše setkávání by se měla nést v duchu vědomé radosti, kterou je možné projevit společným sdílením-rozprávěním, vděčnosti předkům za život, tancem, zpěvem, společně vykonanou prací i společnou hostinou.

Pro nás, Slovary moravské, slezské, či slovenské, je nejvlastnější náš rodný jazyk, zpěv našich národních písní. Jejich rytmus, rytmus hudby a zpěvu, stejně jako melodičnost mluveného slova a frekvence jednotlivých hlásek, nejlépe prospívají našemu zdraví. Rezonují s naším energeticko-genetickým systémem. Tím jedince rodná řeč s národní hudbou doslova oživuje, podporuje jeho zdraví, kreativitu a zejména udržuje jedince v propojení s jeho předky, s kořeny, s informačním systémem Rodu a celého národa. O to otřesnější je pak skutečnost, že nám byl v minulosti slovanský jazyk cíleně zničen.

Setkávání, kdy máme mj. možnost si společně zazpívat naše lidové písně a zatančit lidové národní tance, tak vedou k oživení nás samých, k aktivaci našeho vědomí a k utužení národního cítění. A že naše studnice národního folkloru je hodně hluboká a naplněna přebohatou zdravou (živou) vodou, není pochyb.

Moravská beseda se stává našim prvním společným krokem. Proč právě Beseda, která nemá až tak hluboké kořeny? Snad to byl nápad naší Jarky Grobcové, snad to vzniklo spontánně. Podstatné je, že nám skýtá možnost radosti ze společného prožitku z tvoření, výrazně nás neomezuje choreograficky (drobné úpravy a odlišnosti najdeme v mnohých folklorních oblastech, aniž by narušovaly celkový ráz Besedy) ani tanečními výkony. A pak je zde ještě jedna skutečnost: Stejně, jako veškerá naše národní hudba

s písní, v minulosti, pro národ v těžkých dobách, pomáhala lidem udržet si Víru v národní identitu i život.

Vedle Moravské besedy je známá její předchůdkyně Česká beseda, tančí se i Slezská beseda, Hanácká beseda...

Moravská beseda vznikla v 19. století jako pásmo 11 tanců, upravených pro besední - salonní tance. A i když byla stejně, jako vznik České besedy, do jisté míry ovlivněna módním zájmem o čtverylku, umně se jejího šíření chopili vlastenci a národní buditelé, kteří jejím šířením obraceli pozornost k národním kořenům, k moravským písním a tancům. Moravská beseda pak pronikla i do tzv. vyšší společnosti.

Moravská beseda má čtyři části, každá část sestává ze tří tanců. Zařazené jsou částečně přizpůsobené tance hanácké a tance ze Slezska. Jako spojníky mezi tanci slouží tance Tetka a Panenky (Silnice), které se v průběhu Besedy opakují. Názvy jednotlivých tanců (písní) jsou: Holubička, Tetka, Měl jsem, Malení, Šel bych k vám, Panenky (Silnice), Konopě, Trnaveček, Mazurka, Kanafaska, Pásla husy.

Pokud se sejdou při tanci Moravské besedy skupinky z různých koutů Moravy, můžeme si všimnout drobných odlišností v choreografii, které však nijak nenarušují celkový taneční projev. Choreografii lze dotvářet podle počtu tanečníků i podle jejich taneční vypěstlosti. Moravská beseda se tančí v kroužcích po čtyřech párech. Já jsem se pro začátek, i s ohledem

na naše akce, kterých se účastní různé počty lidí a ne všichni besedu znají, rozhodla pro choreografii v jednom kruhu. A věřím, že to nebude dlouho trvat a při našich akcích, až budeme Moravskou besedu tančit, „postavíme“ klasické uspořádání, kroužky po čtyřech párech.

Zuzana Kaiser Dorazilová

*(Část zpěváků, které doprovází na housle
Maruška Procházková)*

*Počasí nebylo pro tancování a zpívání na louce vhodné. Byla silná mlha, a téměř po celý den pršelo. Dovolili jsme se, aby nás nechali zpívat a hrát v hotelu Tanečnica, kde jsme v družné zábavě pobýli do 17. hodin. Až potom jsme se rozjížděli do Bratislavy, na jižní Moravu, na Novojičínsko a Ostravsko.
Byl to krásný den.*

Lípa

*Mohutná lípa sama v poli stojí
chránia ju obliny horských tiel
koruna zelená až k zemi sa kloní
v nej žije vôňa kvetov, spev vtakov
i práca usilovných včiel.*

*Korene hlboko v hline zapustené
vnorene do dávnych vekov žirnej Země
sajú poznanie
čo cez pevný kmeň
až do listia, kvetov preteká
a cez ich vôňu
i zlatistý med včiel
nájde si srdce človeka.
Vietor, čo reči listia rozumie
poznanie nesie ďalej po kraji.
Pravdu o predkoch hrdých
múdrych Bohoch sláve národa...
Ten vietor nič netají.*

*Verím v múdrosť mocnej lípy
keď ku kmeňu sa primknem
a dych spomalím.
Vnímam vôňu kvetov odzbrojivú
spev včiel, čo navracajú sílu
cez med zlatavý.
A ešte vieru v svojej síly
a v Bohov
čo predkovia
v lípových hájov ctili.*

Katarina Valovičová

Janské koupele

(Kdysi také Melčské lázně)

V dubnu letošního roku jsme se s manželem Mílou rozhodli, že se pojedeme podívat do Janských koupelí. Ve vzpomínkách nám toto místo utkvělo jako velice pěkný, až romantický koutek země, kde jsme často jezdívali se svými dvěma syny na výlety a procházky. Také voda zde ještě vyvěrala z léčivých zřídél a dalo se v poklidu posedět na lavičkách v parku. Všude se procházeli lidé a každý si našel to pěkné pro sebe, či svoji rodinu. Vydali jsme se tedy na cestu a vykládali si, jak to tam zase projdeme, připomeneme si pěkná místa a zavzpomínáme, jak s námi rádi chodili i naši synové

Když jsme se přiblížili k hlavní cestě, z dálky bylo vidět budovy, ale něco se nám nezdálo. Naše obavy se potvrdily a my jsme se nestačili divit. A nebylo to opravdu nic veselého, ani pěkného.

Hlavní budova byla v dezolátním stavu a vlastně všechny budovy v těchto, kdysi proslulých lázních. Všude sklo z rozbitých oken, vylámané dveře, dokonce jsme našli i budovu, kde byly na stěnách hákové kříže a vulgární nápisy, které se ani neodvažují zde popisovat. I malý parčík vypadal velmi, velmi zanedbaně. Prameny již také netečou a altánky, kde se dalo posedět jsou rozbité a zdevastované.

Přemýšleli jsme, zda lázně celé projdeme, neboť na nás dolehl velký smutek a hořkost z toho, v jakém

stavu jsme tento komplex našli. Rozhodli jsme se že ano, ale na konci procházky jsme už toho měli dost a naši lítost se ani nedá popsat.

Nebylo nám jasné, jak se to mohlo stát, že se dopustila taková devastace. Přitom byl celý areál v r. 2005 zapsán do seznamu KULTURNÍCH PAMÁTEK ČESKÉ REPUBLIKY.

Nepochopitelné!!!

Nebudu vypisovat historii celých lázní, tu si může na internetu každý vyhledat. Ale taková devastace se neuskutečnila za jeden měsíc, či rok. Co dělali celou tu dobu památkáři a zodpovědné osoby? Nyní, když celý areál koupil náš tenista Tomáš Berdych, dělají památkáři problémy. Měla by tady vzniknout tenisová škola, ale musely by se budovy

zbourat, což památkáři nechtějí. Ale pokud si člověk projde celý areál a vidí tu zkázu, tak si uvědomí, že tady se již opravdu nic zachránit nedá.

Budovy jsou poškozené i zevnitř. Já byla v jedné a rychle jsem musela odejít. Těžko jsem zadržovala slzy smutku. Míla ani nenašel odvahu vejít do některé z budov, stačilo mu to, co viděl zvenku.

Nevím, jak to asi dopadne, ale myslím si, že je škoda, že nám zase odešlo kousek naší historie a je velice smutné, že si to nikdo neuvědomil před 12 ti léty, kdy byl ještě čas něco změnit a zachránit. Kultura národa se pozná i podle toho, jak se chová k tomu, co jí bylo předáno po předcích. A tady se mi to jeví jako velké selhání.

Jaroslava Bačáková

Historie naruby

*Rakousko a Uhersko, dnes už říše dávné,
Morava a Čechy, země sobě rovné.
Spájela je jen slovanská přízeň,
jejich hlavním městem je rakouská Vídeň.*

*Vládl císař i jiní páni, všichni byli Rakušani.
V tom německém ohrožení vzniklo české obrození.
Moravané? Přidali se taky.
Od té doby nad Moravou táhnou temné mraky.*

*A tatíček Masaryk nosil v hlavě plán:
nebude Rakousko, nebude císař pán.
Vznikla nová republika v té slovanské přízni.
Hlavní město? Ne v rakouské Vídni,*

*ale v Čechách, matička měst nám drahá,
stověžatá Praha.*

*Rakušané a Němci přilili svůj olej,
že ne první, ale druhou mají kolej.*

*Moravané měli jistě chvíli,
by svou zemi obnovili,
a vše nebylo jen české,
ale i moravské, slezské.
Ne jako dnes a nato se hřeší:
nic než Čechy, český, Češi.*

*Až za vlády partaje vznikly známé kraje.
A nic na tom nezměnila ani sametová revoluce.
Nestačím se divit, co se v republice tropí,
prý patříme do Evropy.*

*Tak si říkám, proč čekat, až bude doba vhodná?
Morava je pořád moje země rodná.
Od Karla Žerotína už dávno vím:
žiju na Moravě, su Moravan,
nechci být ocasem lvím.*

*Ale je v tom háček, a to je prokázané,
chtít musí všichni Moravané
a nedržet jazyk za zuby.
Vždyť to je historie naruby.*

*Co Morava? Co moravský národ?
To nechám druhým k posouzení.
A proč ne třeba moravské obrození?
Bude to úkol těžký,
když **prý** na Moravě žije už jen národ český.*

Josef Cicálek

Králjova Holja

Králova Hora - Královská hora dostala svůj název proto, že byla oblíbeným místem lovu maďarského krále Matyáše Korvina. Má také svoji legendu. Seznamte se s ní.

Mládenec Kriváň si zamiloval dívku Holju. Ale běda - Holja žila na druhé straně podtatranské kotliny. Nešťastný, zamilovaný, mohl se jen z dálky dívat na svoji vyvolenou. Dívka se dověděla o lásce krásného mládence a chtěla se setkat s tím, který si ji přál. Ale nepřekonatelná překážka - propast - pro jejich setkání překážela. Smutný Kriváň pověděl o svém neštěstí vládci tatranských hor. Řekl mu: „Pomoz mi všemocný vládce vybudovat most přes propast. Velmi si přeji povědět Holji o své lásce!“ Vládce vzdychl: „nemohu ti pomoci, není v mých silách vybudovat most, ale nebuď smutný. Pošlu k tobě své posly, kteří budou nosit zprávy tvé milované.

Další ráno probudily Kriváně nezvyklé zvuky. To cvrlikali malí ptáčekové, kteří se slétli k úpatí Kriváně a kroužili nad malým potůčkem, který vesele stékal v dolinu, kde žila Holja.

„Dobré ráno Kriváňi, posílá mne vládce tatranských hor. Chci ti pomoci. Pověz rychle, co mám vyřídit Holji a já k ní poběžím, donesu jí tvá slova.“ S láskou promluvil potůček.

„Řekni, že ji miluji!“ plamenně zvolal Kriváň. Sotva potůček zaslechl tato slova, vesele přeskakuje

přes kamínky, poběžel dolů, pospíchal vyřídit krásavici Holji slova o lásce, která jsou silnější než cokoli jiného na světě.

„Nebud' smutný, budu vždy s tebou“ - s tebou donesla ozvěna ke Kriváňovi slova potůčku, který uháněl po svahu hory. Z těch dob od úpatí Kriváně ke Králově holi ústí dvě řeky: Bílý a Černý Váh, aby se mohli setkat v překrásném zeleném údolí a vyřídit slova zamilovaných.

Dle této legendy vznikla řeka Váh proto, aby se mohly spojit zamilovaní: Kriváň a Holja.

*Legendu z knihy „Cestami Slovanů“ přeložila
Nila Hanigovská*

Účinná metoda ing. Jaroslava Růžičky k pátrání po kořenech našich předků

Pátrání po našich kořenech, stejně jako touha dovědět se o tom jací byli, jak žili nejen naši přímí předkové, ale i lidé před miliony let, nás přivádí k mnoha způsobům bádání.

Zaujal mě fundovaný výzkum ing. Jaroslava Růžičky, který nás může blíže posunout k poznatkům z historie dávné i nedávné.

Ing. Jaroslav Růžička je absolventem fakulty architektury a pozemního stavitelství Vysokého učení technického v Praze. Při své práci na stavbě se setkal s bagristou, který pomocí L drátu testoval, kudy vede plynové potrubí, aby ho při výkopu neporušili. Dnes je již obecně známo, že pomocí různých nástrojů (virgulí, kyvadel, L drátů apod.) se zjišťují prameny vody, geopatogenní zóny a jiné anomalie a tato činnost je v povědomí veřejnosti mylně spojována se zvýšenou senzibilitou osob, které toto provádějí. Pan Růžička ovšem začal tento jev zkoumat v souvislosti s přírodními zákony a dokázal vše popsat do vzorců. Tuto svoji geofyzikální průzkumnou metodu, ověřenou dvouletým sledováním přírodních zákonitostí v laboratorních podmínkách a ve stavební praxi, nazval Gravitačně-interakční detekce, pomocí horizontální olovnice. Jedná se nepochybně o nejstarší účinnou detekční metodu, nezastupitelnou také v nedestruktivní archeologii, např. pro objevy půdorysů objektů

dávno zaniklých civilizací, které po sobě zanechaly dodnes pouze měřitelnou energetickou stopu. Tato metoda, nenáročná na nákladné přístrojové vybavení a nákladný provoz, zabezpečuje zefektivnění a z hospodárnění průzkumných archeologických prací. Průzkumné práce může po zaškolení provádět kdokoli, kdo pochopí teoretické základy detekce, zákonitosti, jak a proč detektor reaguje na existenci anomálie.

Geofyzikální průzkum gravitačně-interakční detekcí je potřebný i v ostatních oborech lidské činnosti. Metoda je založena na principu vzájemného působení energií hmotných těles, anomálie s detektorem virgule. Ukázalo se, že zjišťování podzemních anomálií jeho metodou je přesnější a úplnější než přístrojové měření. Podzemní chodby čtyřkilometrového úseku komunikace byly během tří dnů vytýčeny, zaznamenány do map, vyprojektováno nové statické zabezpečení a následné práce prováděny úspěšně podle tohoto nového průzkumu. Právě tyto úspěšné výsledky detekce iniciovaly u pana Růžičky snahu objasnit tento fyzikální jev, jenž způsobuje reakci detektoru horizontální olovnice a objektů skrytých pod povrchem země. V laboratorních podmínkách prokázal, že horizontální olovnice se vychýlí vždy do směru těžiště anomálie, nebo nad okraj půdorysu objektu na základě gravitační interakce tělesa s detektorem horizontální olovnice. Známe-li fyzikální zákonitosti jevu detekce, jsme schopni určit polohu skrytých, či zaniklých objektů díky detekci energetických stop

které hmotné objekty na povrchu Země zanechaly.

Gravitačně-interakční detekcí zmapoval pan Růžička v průběhu necelých tří let četné objekty a sídla zaniklých civilizací, skrytých pod mladšími vrstvami i zřícených objektů, vyskytujících se v minulosti nad terénem. Jako spoluautor vydal knihu: „Pyramidy, obři a zaniklé vyspělé civilizace u nás.“

Pokračování v dalším čísle Almanachu.

Marie Procházková

Slovanství a globalizace

Slované nežili v otrokářských systémech, jako Řekové a Římané, kde vládli krutě otrokáři. Nežili ve feudálních státech, kde vládli krutě feudálové. Život slovanského lidu byl organizován do svobodných rodových sídel a držav s možnostmi svobodné a tvůrčí seberealizace lidu, svobodného výběru činností každého člena společnosti. Svoboda byla omezována jen morálkou, což znamenalo přísné respektování přírodních a vesmírných zákonů, vztahujících se i na vzájemné chování členů společnosti. Z tohoto pohledu se slovanství jeví jako významná filozofická kategorie, která vypovídá o smyslu života vůbec, ukázkou života slovanského lidu. Pro nás se jeví jako idea nejlepšího uspořádání života lidu. Snad právě proto se z dnešního společenského bahna tolik volá po slovanství. Nádherně charakterizoval slovanskou myšlenku života lidu světoznámý umělec, malíř, Auguste Rodin. Cituji: „Lidstvo nebude šťastné do té doby, dokud všichni lidé nebudou mít uměleckou duši, tj. dokud všichni lidé nebudou mít radost z práce.“ Bylo to právě slovanství, svobodná tvůrčí aktivita lidu, která dokázala umělecké duše v lidech probouzet a poskytovat jim možnosti tvůrčí seberealizace. Vybavuje si to zřejmě náš rodový smysl, cit a stesk a proto se obracíme ke kořenům života našich předků. Ožívá v nás tušení, že tudy vede cesta za štěstím. A máme vysvětlení, proč dříve, v dávných dobách, čím více nabývaly na síle a moci státy s vykořisťovatelskými

systemy, tím méně chtěly mít v blízkosti slovanské národy. Využívaly všech prostředků k tomu, aby se Slovanů zbavily.

Dnes se ozývá dost hlasů, které po slovanství volají. Existující morální rozklad společnosti si žádá řešení. Hledá se nový systém pro uspořádání života lidu. Ruku v ruce se slovanstvím se objevuje termín, kterému se říká globalizace, spojení či sjednocení kultury a morálky národů. Co očekáváme od toho, když globalizujeme, odnárodňujeme, odlišnou krásu národních kultur? Výsledkem má být nějaká násobná краса, morálnější způsob života? Nebude! Краса nás oslovuje právě z nádherné odlišnosti, která svou jedinečností vzbuzuje obdiv, pozornost, respekt, úctu. Globalizace znamená uniformitu, ztrátu jedinečnosti, obdivu i respektu. Denně ji máme na všech kanálech televize, kde provokuje odpuzujícími, nekultivovanými a nemorálními pořady, přímo navádějícími k násilí a nemravnosti. O to více musíme usilovat o uchování krásy naší národní kultury. Neglobalizujme, ale mějme v úctě jedinečnost kultury každého národa, obdivujme ji a obohacujme se jí.

A globalizovat morálku? Názorně se nám předvádí také v dnešním systému. Celosvětová morálka, čerpající ze všech stran. Nikým neusměrňovaná ústí do hluboké nemorálnosti, bezpráví a k nejrušnější a nejzvrůdnější kriminální činnosti. Víme, že největší vliv na výchovu k morálce, slušnému společenskému chování má nejzákladnější jednotka společnosti a tou

je rodina-rod. Rodiče mají povinnost vést děti k morálnímu, prospěšnému životu v duchu národních tradic a zásad a přispět jejich výchovou k morálce celého národa. K čemu by zde pomohla globalizace?

O globalizaci národů, nadnárodním (i státním) spojování by se mohlo uvažovat jen na základě uznání a respektu národní svobody a rovnoprávnosti každé ze spojených zemí. Účelové spojení - globalizace kupř. v zájmu obrany země, nebo nadnárodní pomoci. Vždy ale s úctou a respektem k národním dějinám každé země a každé jedinečné národní kultuře. Jen tak se může mezi národy zrodit a udržet přátelství, vzájemná úcta a pochopení. Nelze souhlasit se sjednocováním, které je podněcováno jednostranným národním egoismem, který vystupuje proti druhému národu z pozice nadřazenosti, bez úcty a rádobý ponižováním, jak to lze vycítit kupř. z článku českého publicisty Karla Funka. Cituji: „Naši slovanští bratři jižní a východní Evropy se rádi nechávají unášet nadšenými city, které se však často mění v impulzivní hněv, věrolomnost a bezpáteřnost. Chybí jim dosud, zejména Rusům nadhled a krystalizace rozumu a rozmyslu, kterou právě západní Slované získali z germánského vlivu.“

Nejsem politik a z občanského hlediska si nejsem vědoma vlastní věrolomnosti a bezpáteřnosti, do kterých by mne mohl vmanipulovat pan Funk proto, že jsem se, a ráda, nechala unést svými city, když jsem psala o slavných dějinách mé země, obdivovala

způsob života našich předků, který si i dnes můžeme brát jako příklad pro vlastní život. Ráda jsem se nechala unášet svými city i na besedách, kde jsem vyprávěla o našich kořenech. Nadchlo mě vyznání lásky k rodné zemi, Slovensku, vyslovené Jozefem Banášem a v jeho duchu se i já, se vši vroucností vyznávám: Jsem Moravanka a proto nikdy ze mne neudělají Česku, Slovensku, Němku, nebo Polku apod. Jsem Moravanka a proto mám v úctě a vážím si Čechů, Slováků, Němců, Poláků a všech ostatních národností. Tento cit nevychází ani z věrolomnosti, ani z bezpáteřnosti. Je to cit lásky, vybuzený kořeny a rodovou pamětí k ohrožené a ponižované zemi.

Tisíc roků bylo potlačováno slovanství. Vůbec o něm nebylo slyšet. Historikové píší, že od r. 884 jsou dějiny Moravy falšovány. A slovanství se objevuje jako bum, jako móda se spoustou Slovanů. Podobně se za komunismu internacionalizovalo. Spolu se slovanstvím se objevují teorie o globalizaci, o jakémisi sjednocování. Na základě čeho? A koho? Na základě pravdy? K slovanství se silně váže karma, která nebyla odčiněna. Myslí se i na to? Slovan by nikdy nemohl připustit, aby sjednocování probíhalo za trvání křivd, upírání národních práv, kořenů, vymazávání národních dějin a zcizování národních osobností i ponižování lidské důstojnosti. Takové sjednocování je jen pokračující falš v zájmu moci.

Také se v mnoha člancích objevují nejrůznější výklady o tom, že slovanství je něco jako mystika

šamanismus, vyznačující se schopnostmi nadsmyslového vnímání, vcítění apod. Tyto teorie zavádí chápání o skutečně žitém životě slovanského lidu do abstraktních teorií, ve kterých se globalizují různé idealistické nauky a odvádí pozornost od obvyčejného, každodenního života slovanského lidu, pro který byl tisíc roků obléhán, neslovanskými státy napadán, válkami ničen, vnitřně rozvracen. Byla spálena kultura jeho lidu, zbořena rodová sídla, falšovány dějiny a páchána další, už dříve uvedena, protivenství.

Život slovanského lidu nebyl v našem pojetí mystický. Nebyl zproštěn starostí o materiální zajištění životních potřeb. **Život slovanského lidu byl jen naprosto jiný.** Byl to tvořivý, svobodný život lidu, zcela vrostlého do života přírody a vesmíru. Tvořil s přírodou a vesmírem JEDNOTU, byl její součástí, tj. byl součástí přírody i vesmíru, součástí přírodních a vesmírných energie a věděl, že jakýmkoliv nevhodným zásahem do této Jednoty by škodil nejen přírodě, ale i sám sobě. To, že byl součástí této Jednoty znamenalo, že i jeho vnímání světa bylo jiné, hlubší, více chápající a rozpoznávající přírodní děje. A nejen jeho smyslové vnímání a vcítění, ale přímé napojení s bohy (vesmírnými energiemi) mu umožňovalo tušení dosud neprojeveného, nevhodného, či ohrožujícího, ale i dobrého, prospěšného, harmonizujícího. Nebylo civilizací potlačeno.

Protože nejsem politik, zvolila jsem jinou cestu, kterou mohu napomáhat ve spravedlivém boji za na-

vrácení upíraných práv mému národu. Jeho dějiny jsou už několika generacím neznámé, protože se je děti moravského národa ve školách neučí. Já a moji přátelé jsme se dali přímou cestou k lidu umlčovaného národa. K srdcím a rodové paměti lidu. Věříme, že dokáže v sobě probudit po léta potlačovanou lásku, obdiv a úctu ke své rodné, dříve tak slavné, hrdinné a tolik mučené zemi. Procitne, když se seznámí se zamlčovanými, slavnými dějinami svého národa. Najde a nabere v sobě sílu a odhodlání k boji o nápravu a vydobytí zcizených a upíraných národních práv. Věříme, že se rodová paměť i národní sebeuvědomění lidu vzchopí a svá národní práva i práva své země obhájí.

Srdce lidí celého světa cítí ke svému národu stejně. K vyjádření tohoto citu - citu **lásky** - použiji slov velikého českého básníka Jana Nerudy:

*„Koho bych miloval širém tom na světě?
Srdce je vždycky -ách - srdcem jen dítěte,
do stáří, do skonu volá si po matce.
Přežil jsem matku svou, žiji jen památce.
Přežil jsem lásku svou, měl jsem jí tak nakrátce.
Všechno jsem oplakal, zase se osvěžil,
**TEBE BYCH NÁRODE, TEBE BYCH
NEPŘEŽIL!“***

Jaroslava Grobcová

*Ukázka z připravované knihy: „Věčný hláhol
moravské země.“*

Přijďte si s námi zazpívat staré moravské lidové písničky a zaposlouchat se do veršů našich moravských básníků. Setkání se konají a budou i po novém roce, vždy od 16.00 hod. každé třetí úterý v měsíci v bývalé restauraci U mámy ve Štramberku. Jen v prosinci se budou konat ve druhé úterý.

Považujeme za potřebné informovat Moravany, že na jižní Moravě vyšly dvě nádherné knihy, které jsou věnovány moravské národní kultuře.

První z nich vydal a napsal **František Synek** s názvem: „**Frajárka z Kyjovska**“ s podtitulem „**Portrét z kraje mých snů.**“ Je to kolekce 149 barevných fotografií, obrazem popisujících krásy krajiny a nádhernou bohatost a rozličnost krojů, bohatost žijících lidových zvyků i obřadů.

Druhá z knih je od **Rostislava Marady** s názvem: „**Lidové ornamenty ve Svatobořicích-Mistříně.**“ Jsou v ní vyobrazeny stovky barevných lidových symbolů, poskládaných do desítek ornamentů, které zdobí jak bohatě vyšívané lidové kroje, tak i keramiku, porcelán, dřevo, vyskytují se na průčelích domů i vinných sklípků, zdobí velikonoční kraslice atd. Kniha dokazuje jak bohatá a jedinečná je naše moravská národní kultura.

Almanach vychází 2x ročně, vždy ve dnech rovnodenností, jarní a podzimní. Bude rozšiřován jen za pomoci internetu. Rozesílejte ho dále svým známým a přátelům. Pokud by měli zájem, aby jim byl zaslán přímo na adresu, necht' jí sdělí tomu, od koho byl Almanach odeslán, nebo na adresu našich stránek, která je uvedena uvnitř textů. Můžete zasílat i vlastní články, které Vám uveřejníme, pokud budou harmonizovat se záměry přátel Kruhu rodů Moravy a Slezska.